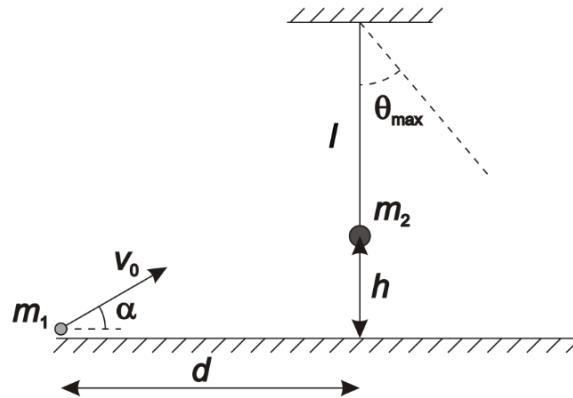

Szabadon választva, oldjál meg az alább javasolt 4 feladat közül 2 feladatot:

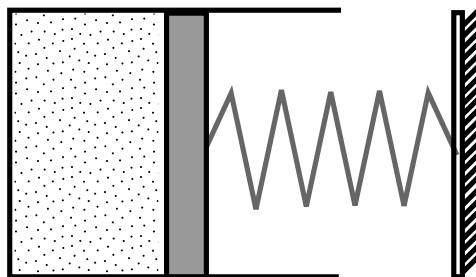
1. Feladat Egy m_1 tömegű lövedéket a Föld felszínéről v_0 kezdősebességgel, a vízszinteshez képest α szög alatt kilövi. A lövedékünk a pályájának a legmagasabb pontján **tökéletesen rugalmatlanul** ütközik az m_2 tömegű testtel, amely egy l hosszúságú szál végén lóg. Az m_2 tömegű test Földtől mért magassága h , míg a kilövési ponttól mért vízszintes menti távolsága d . (Lásd a mellékelt ábrát!). Határozzuk meg

- d és h értékét!
- Az inga θ_{max} maximális kitérését a rugalmatlan ütközés után!
- Mekkora kell választanunk a felfüggesztett test m_2 tömegét ahhoz, hogy egy **tökéletesen rugalmas** ütközés után az m_1 tömegű test szabadon essen a függőleges mentén? (A választ indokolni kell!)
- Miért helytelen a $T = \pi\sqrt{g/l}$ összefüggés, ahol T az inga rezgési periódusa, l a szál hossza, míg g a gravitációs gyorsulás?

Adatok: $v_0 = 4$ m/s; $\alpha = 30^\circ$; $l = 2$ m; $g = 10$ m/s²; $m_1 = 200$ g; $m_2 = 100$ g; $\cos(30^\circ) = 0,87$; $\sin(30^\circ) = 1/2$.

2. Feladat Az alábbi ábrán látható hengert egy ideális rugóhoz kapcsolt tömeg nélküli dugattyú zár le. A henger 0.1 kmol egyatomos ideális gázzal van feltöltve, melynek hőmérséklete 300 K. A rugó kezdetben megnyújtatlan állapotban, az egyik vége a falhoz van rögzítve (lásd az ábrát). A rendszer kezdetben egyensúlyban van, a külső nyomás 10^5 Pa. A gáz lassú melegítése során a térfogata és nyomása is megduplázódik.

- Mekkora kezdetben a gáz térfogata?
- Adjuk meg a leírt folyamatban a gáz nyomását a térfogata függvényében! Ábrázoljuk grafikusán a (p, V) síkban!
- Mekkora a gáz által végzett munka és a felvett hő aránya?
- Határozzuk meg a gáz mólhőjét a folyamatban!

Elhanyagoljuk a dugattyú, valamint a henger hőkapacitását és a súrlódást. Ismert az egyetemes gázállandó $R = 8.31$ J/(mol K).

3. Feladat Két párhuzamosan csatlakoztatott ellenállás rezisztenciája R_1 és R_2 . Ha az ellenállásokat egy 110 V elektromotoros feszültségű ideális tápforrásra csatlakoztatjuk, az általuk termelt hőmennyiség $55 \cdot 10^3$ J lesz 100 másodperc alatt. Tudva, hogy a hő egy ötöde az R_1 ellenálláson disszipálódik, négy ötöde pedig az R_2 ellenálláson, határozzuk meg:

- az ellenállások eredő és egyéni rezisztenciáit.
- az ellenállásokon áthaladó áramerősségeket és az áramkör főágában folyó áramot.
- az ellenállások által termelt hőmennyiséget 100 másodperc alatt, ha most az ellenállások sorba vannak csatlakoztatva.
- milyen arányban oszlik meg ez a hő a két sorba csatlakoztatott ellenálláson?

4. Feladat Egy 1 cm magas fényes tárgyat az $f = 20$ cm gyújtótávolságú lencse elé helyezzük, tőle 15 cm távolságra. Határozzuk meg

- a keletkező kép helyét, nagyságát és típusát.
- A fenti elrendezéshez hozzáadunk egy második fényes tárgyat. Hova kell helyezzük a második tárgyat ahhoz, hogy a róla alkotott kép helyzete megegyezzen az első tárgy képének a helyzetével? A két tárgy helyzete nem egyezhet meg!
- a második tárgy nagyságát és típusát ahhoz, hogy a két kép nagysága megegyezzen!
- A lencsét lecseréljük egy kisebb gyújtótávolságúra ($f' = 15$ cm). A tárgyak helyzetét nem változtatva, a lencsét milyen irányba és mennyit kell elmozdítanunk ahhoz, hogy a tárgyakról keletkező képek újra fedésbe kerüljenek?

Munkaidő: 90 perc

MAXIMÁLIS PONTSZÁM: 100 pont

Pontozás: 10 pont (hivatalból) + 2×45 pont (feladatmegoldás)